**Europees Parlement**
2024-2029

*Commissie economische en monetaire zaken*

**2025/2056(INI)**

14.5.2025

# ONTWERPVERSLAG

over de gevolgen van artificiële intelligentie voor de financiële sector
(2025/2056(INI))

Commissie economische en monetaire zaken

Rapporteur: Arba Kokalari

## INHOUD

**Blz.**

ONTWERPRESOLUTIE VAN HET EUROPEES PARLEMENT ..... 3

TOELICHTING ..... 9

BIJLAGE: ENTITEITEN WAARVAN OF PERSONEN VAN WIE DE RAPPORTEUR INPUT HEEFT ONTVANGEN ..... 11

# ONTWERPRESOLUTIE VAN HET EUROPEES PARLEMENT

**over de gevolgen van artificiële intelligentie voor de financiële sector (2025/2056(INI))**

*Het Europees Parlement*,

– gezien de mededeling van de Commissie van 9 april 2025 getiteld “Actieplan voor het AI-continent” (COM(2025)0165),

– gezien het verslag van de Europese Autoriteit voor effecten en markten (ESMA) van 25 februari 2025 getiteld “Artificial intelligence in EU investment funds: adoption, strategies and portfolio exposures” (Artificiële intelligentie in EU-investeringsfondsen: invoering, strategieën en portefeuilleblootstellingen),

– gezien de publieke verklaring van de ESMA van 30 mei 2024 over het gebruik van artificiële intelligentie (AI) bij de verlening van retailbeleggingsdiensten,

– gezien het verslag van de Europese Autoriteit voor verzekeringen en bedrijfspensioenen (Eiopa) van 10 februari 2025 getiteld “Impact Assessment of EIOPA’s Opinion on AI governance and risk management” (Effectbeoordeling van het advies van Eiopa over AI-governance en risicobeheer),

– gezien het verslag van de Eiopa van 30 april 2024 getiteld “Report on the digitalisation of the European insurance sector” (Verslag over de digitalisering van de Europese verzekeringssector),

– gezien het verslag van de Europese Bankautoriteit (EBA) van 29 november 2024 getiteld “Risk Assessment Questionnaire (RAQ) — Autumn 2024” (risicobeoordelingsvragenlijst – herfst 2024),

– gezien het verslag van de EBA van 4 augustus 2023 getiteld “Machine learning for internal ratings-based models” (Machinaal leren voor op interne ratings gebaseerde modellen),

– gezien de publicatie van de Europese Centrale Bank van 7 mei 2024 getiteld “The rise of artificial intelligence: benefits and risks for financial stability” (De opkomst van artificiële intelligentie: voordelen en risico’s voor de financiële stabiliteit),

– gezien het werkdocument van de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling van 15 december 2023 getiteld “Generative Artificial Intelligence in finance” (Generatieve artificiële intelligentie in de financiële sector),

– gezien het verslag van de Bank voor Internationale Betalingen van 12 december 2024 getiteld “Regulating AI in the financial sector: recent developments and main challenges” (AI reguleren in de financiële sector: recente ontwikkelingen en belangrijkste uitdagingen),

– gezien het verslag van de Bank voor Internationale Betalingen van 13 juni 2024 getiteld "Intelligent financial system: how AI is transforming finance" (Intelligent financieel systeem: hoe AI de financiële sector verandert),

– gezien het verslag van het deskundigenpanel op hoog niveau voor de G7 van 19 december 2024 getiteld "Artificial Intelligence and Economic and Financial Policy Making" (Artificiële intelligentie en economische en financiële beleidsvorming),

– gezien het verslag van de Raad voor financiële stabiliteit van 14 november 2024 getiteld "The Financial Stability Implications of Artificial Intelligence" (De implicaties van artificiële intelligentie voor de financiële stabiliteit),

– gezien Verordening (EU) 2024/1624 van het Europees Parlement en de Raad van 31 mei 2024 tot voorkoming van het gebruik van het financiële stelsel voor witwassen of terrorismefinanciering[1],

– gezien Verordening (EU) 2024/1689 van het Europees Parlement en de Raad van 13 juni 2024 tot vaststelling van geharmoniseerde regels betreffende artificiële intelligentie en tot wijziging van de Verordeningen (EG) nr. 300/2008, (EU) nr. 167/2013, (EU) nr. 168/2013, (EU) 2018/858, (EU) 2018/1139 en (EU) 2019/2144, en de Richtlijnen 2014/90/EU, (EU) 2016/797 en (EU) 2020/1828 (verordening artificiële intelligentie)[2],

– gezien Verordening (EU) 2022/2554 van het Europees Parlement en de Raad van 14 december 2022 betreffende digitale operationele weerbaarheid voor de financiële sector en tot wijziging van Verordeningen (EG) nr. 1060/2009, (EU) nr. 648/2012, (EU) nr. 600/2014, (EU) nr. 909/2014 en (EU) 2016/1011[3],

– gezien Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens, en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG (algemene verordening gegevensbescherming)[4],

– gezien Richtlijn (EU) 2016/97 van het Europees Parlement en de Raad van 20 januari 2016 betreffende verzekeringsdistributie[5],

– gezien Verordening (EU) nr. 600/2014 van het Europees Parlement en de Raad van 15 mei 2014 betreffende markten in financiële instrumenten en tot wijziging van Verordening (EU) nr. 648/2012[6],

– gezien Richtlijn 2014/65/EU van het Europees Parlement en de Raad van 15 mei 2014 betreffende markten voor financiële instrumenten en tot wijziging van Richtlijn 2002/92/EG en Richtlijn 2011/61/EU[7],

---

[1] PB L, 2024/1624, 19.6.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1624/oj.
[2] PB L, 2024/1689, 12.7.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1689/oj.
[3] PB L 333 van 27.12.2022, blz. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2022/2554/oj.
[4] PB L 119 van 4.5.2016, blz. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2016/679/oj.
[5] PB L 26 van 2.2.2016, blz. 19, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2016/97/oj.
[6] PB L 173 van 12.6.2014, blz. 84, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2014/600/oj.
[7] PB L 173 van 12.6.2014, blz. 349, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2014/65/oj.

– gezien Verordening (EU) nr. 575/2013 van het Europees Parlement en de Raad van 26 juni 2013 betreffende prudentiële vereisten voor kredietinstellingen en beleggingsondernemingen en tot wijziging van Verordening (EU) nr. 648/2012[8],

– gezien Richtlijn 2013/36/EU van het Europees Parlement en de Raad van 26 juni 2013 betreffende toegang tot het bedrijf van kredietinstellingen en het prudentieel toezicht op kredietinstellingen en beleggingsondernemingen, tot wijziging van Richtlijn 2002/87/EG en tot intrekking van de Richtlijnen 2006/48/EG en 2006/49/EG[9],

– gezien Richtlijn 2011/61/EU van het Europees Parlement en de Raad van 8 juni 2011 inzake beheerders van alternatieve beleggingsinstellingen en tot wijziging van de Richtlijnen 2003/41/EG en 2009/65/EG en van de Verordeningen (EG) nr. 1060/2009 en (EU) nr. 1095/2010[10],

– gezien Richtlijn 2009/138/EG van het Europees Parlement en de Raad van 25 november 2009 betreffende de toegang tot en uitoefening van het verzekerings- en het herverzekeringsbedrijf (Solvabiliteit II)[11],

– gezien Richtlijn 2009/65/EG van het Europees Parlement en de Raad van 13 juli 2009 tot coördinatie van de wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen betreffende bepaalde instellingen voor collectieve belegging in effecten (icbe's)[12],

– gezien zijn resolutie van 3 mei 2022 over artificiële intelligentie in het digitale tijdperk[13],

– gezien artikel 55 van zijn Reglement,

– gezien het verslag van de Commissie economische en monetaire zaken (A10-0000/2025),

A. overwegende dat bij de EU-verordening artificiële intelligentie het eerste uitgebreide regelgevingskader voor artificiële intelligentie (AI) ter wereld wordt ingevoerd;

B. overwegende dat in de AI-verordening twee gebruiksgevallen met een hoog risico voor de financiëledienstensector worden gedefinieerd, namelijk het gebruik van AI-systemen om de kredietscore of de kredietwaardigheid van consumenten te evalueren en het gebruik ervan voor risicobeoordelingen en de prijsstelling van levens- en ziektekostenverzekeringen;

C. overwegende dat een "AI-systeem" in de verordening artificiële intelligentie wordt gedefinieerd als een op een machine gebaseerd systeem dat is ontworpen om met verschillende niveaus van autonomie te werken en dat na het inzetten ervan aanpassingsvermogen kan vertonen, en dat, voor expliciete of impliciete doelstellingen, uit de ontvangen input afleidt hoe output te genereren zoals voorspellingen, inhoud,

[8] PB L 176 van 27.6.2013, blz. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2013/575/oj.
[9] PB L 176 van 27.6.2013, blz. 338, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2013/36/oj.
[10] PB L 174 van 1.7.2011, blz. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2011/61/oj.
[11] PB L 335 van 17.12.2009, blz. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2009/138/oj.
[12] PB L 302 van 17.11.2009, blz. 32, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2009/65/oj.
[13] PB C 465 van 6.12.2022, blz. 65.

aanbevelingen of beslissingen die van invloed kunnen zijn op fysieke of virtuele omgevingen;

D. overwegende dat systemen die worden gebruikt om wiskundige optimalisering te verbeteren of traditionele, gevestigde optimalisatiemethoden, zoals lineaire of logistische regressiemethoden, te versnellen en te benaderen, niet onder de definitie van een AI-systeem vallen;

***De invoering van AI in financiële diensten – de stand van zaken***

1. wijst op de brede en uiteenlopende invoering van AI in de financiëledienstensector in de EU, waarbij machinaal leren al een geruime tijd wordt gebruikt en generatieve AI steeds vaker als ondersteunend instrument worden toegepast; benadrukt dat de meeste gebruiksgevallen van AI gericht zijn op het stroomlijnen van back-officeprocessen, waarbij het voornamelijk om eenvoudige toepassingen en niet om innovaties met een hoog risico gaat, dat slechts een beperkt aantal gebruiksgevallen klantgericht is en er geen gevallen zijn die autonoom functioneren[14];

2. benadrukt dat het gebruik van AI in financiële diensten maatschappelijke voordelen kan opleveren, waaronder de opsporing van fraude, controles tegen witwassen, klantenservice, monitoring van transacties, screening op sancties, afhandeling van vorderingen, persoonlijk financieel advies, kredietrisicobeoordeling, bijstand bij de naleving van de regelgeving, onboarding en vaststelling van de identiteit van klanten, markttoezicht en monitoring van marktmisbruik;

3. merkt op dat de belangrijkste risico's in verband met het gebruik van AI in financiële diensten voortvloeien uit de kwaliteit, nauwkeurigheid en representativiteit van de gegevens waarmee modellen worden getraind, en uit de noodzaak om robuuste datagovernance te waarborgen, discriminerende resultaten te voorkomen en systemische vooroordelen te vermijden; merkt op dat er uitdagingen zijn in verband met kwetsbaarheden op het gebied van cyberbeveiliging en de verklaarbaarheid van AI-systemen;

4. neemt nota van het feit dat financiële instellingen een voorzichtige en geleidelijke aanpak hebben gevolgd bij de ontwikkeling en inzet van AI-systemen, teneinde de naleving van bestaande horizontale en sectorale wetgeving te waarborgen; onderstreept dat deze voorzichtige aanpak ook kan worden ingegeven door een niet-aangetoonde vraag van klanten, veranderende verwachtingen van klanten en risico-overwegingen;

5. wijst op de afhankelijkheid van financiële actoren in de EU van technologieleveranciers uit derde landen voor software en AI-instrumenten, wat kan leiden tot concentratierisico's en de onderhandelingspositie van financiële instellingen bij het onderhandelen over of wijzigen van contractuele voorwaarden voor AI-diensten kan verzwakken; benadrukt dat EU-bedrijven bestaande cloudinfrastructuur moeten kunnen gebruiken voor de ontwikkeling en inzet van AI; steunt echter EU-initiatieven ter stimulering van AI- en cloudontwikkeling;

[14] EBA-risicobeoordelingsvragenlijst – herfst 2024; Eiopa-verslag over de digitalisering van de Europese verzekeringssector; ESMA-verslag over de digitalisering van de Europese verzekeringssector.

***Regelgevingslandschap voor AI in financiële diensten***

6. benadrukt dat de financiëledienstensector sterk gereguleerd is en onderworpen is aan meerdere sectorale wetgevingsteksten op zowel nationaal als EU-niveau, op grond waarvan actoren risico's moeten beheren op diverse gebieden, zoals gegevensbescherming, de herkomst van de gegevens, gegevenskwaliteit, datagovernance, operationele weerbaarheid, uitbesteding, modelrisico, discriminerende resultaten, en markt- en kredietrisico, die samen het kader vormen voor de inzet en governance van AI in de financiëledienstensector[15];

7. uit zijn bezorgdheid over overlapping in de regelgeving tussen de AI-verordening en sectorale wetgeving en de daaruit voortvloeiende rechtsonzekerheid;

8. herinnert eraan dat de AI-verordening voorziet in beperkte afwijkingen voor financiële instellingen wanneer er gelijkwaardige vereisten bestaan uit hoofde van het EU-recht inzake financiële diensten; uit zijn bezorgdheid over het gebrek aan adequate richtsnoeren voor de uitlegging van deze overlapping en interacties in de regelgeving; waarschuwt voor een maximalistische benadering bij de uitlegging van de AI-verordening, die de naleving ervan voor financiële instellingen verder zou bemoeilijken; erkent de uitdaging die uitgaat van het feit dat de juridische uitleggingen en verwachtingen van toezichthoudende agentschappen wat betreft de toepassing van het acquis verschillend zijn, wat leidt tot versnippering van de interne markt;

9. uit zijn bezorgdheid over het feit dat uit de AVG en de daarin vervatte vereisten inzake gegevensminimalisering, doelbinding, toestemming van klanten en de verwerking van persoonsgegevens door financiële instellingen beperkingen voortvloeien voor het gebruik van AI in financiële diensten;

***Aanbevelingen om verantwoord gebruik van AI in financiële diensten te waarborgen***

10. betreurt dat de EU achterloopt op het gebied van AI-innovatie en -investeringen; is van mening dat de financiëledienstensector, waarin het meeste wordt uitgegeven aan ICT-diensten en -producten, het potentieel heeft om als katalysator te fungeren om particuliere investeringen in AI te mobiliseren;

11. verzoekt de Commissie te zorgen voor duidelijkheid en richtsnoeren over hoe de bestaande regelgeving inzake financiële diensten van toepassing is op het gebruik van AI in financiële diensten; is van mening dat dergelijke richtsnoeren erop gericht moeten zijn om AI in de financiëledienstensector te kunnen gebruiken; dringt aan op consistente definities en vereenvoudiging van het regelgevingskader teneinde dubbele vereisten te voorkomen, met inbegrip van rapportagevereisten voor risicobeoordeling;

12. waarschuwt voor de vaststelling van nieuwe sectorale wetgeving voor de regulatie van AI in financiële diensten, aangezien er reeds vastgestelde sectorale regels zijn voor de

[15] Vermeldenswaardige voorbeelden van relevante sectorale wetgeving zijn onder meer: de verordening kapitaalvereisten, de richtlijn kapitaalvereisten, de Solvabiliteit II-richtlijn, de richtlijn verzekeringsdistributie, de verordening markten in financiële instrumenten, de richtlijn markten voor financiële instrumenten, de verordening digitale operationele weerbaarheid, de richtlijn beheerders van alternatieve beleggingsinstellingen en de icbe-richtlijn, alsook de bijbehorende richtsnoeren en technische reguleringsnormen van de Europese toezichthoudende agentschappen.

uitrol van AI; is van mening dat dit zou leiden tot extra complexiteit en onzekerheid en de sector uiteindelijk de voordelen van het gebruik van AI zou ontzeggen; beveelt de Commissie en de lidstaten ten zeerste aan om samen te werken, teneinde overregulering van relevante wetgeving te voorkomen en het ontstaan van nieuwe belemmeringen op grensoverschrijdende markten te verhinderen;

13. verzoekt de Europese en nationale toezichthoudende autoriteiten de ingebruikneming van AI te ondersteunen door consistente uitleggingen te bevorderen en een te strikte toepassing van bestaande regelgeving te vermijden; is van mening dat het niet ondersteunen van de ingebruikneming van AI ertoe kan leiden dat de financiëledienstensector de voordelen van AI wordt ontzegd; benadrukt dat de houding en benadering van toezichthouders even belangrijk zijn als de regels zelf; beveelt aan om bij toezichtactiviteiten prioriteit te geven aan concrete operationele risico's wanneer deze worden vastgesteld, in plaats van aan abstracte of theoretische punten van zorg;

14. is van mening dat er bij aanzienlijke veranderingen in het gebruik van AI passende vaardigheden en talent nodig zijn, aangezien het gebruik van AI afhankelijk is van menselijke capaciteiten; steunt maatregelen van de sector ter verbetering van het inzicht in en het verantwoord gebruik van AI-technologie in de sector; vraagt om meer duidelijkheid wat betreft de vereisten van de AI-verordening voor financiële instellingen om te voldoen aan de vereisten inzake AI-geletterdheid;

°

° °

15. verzoekt zijn Voorzitter deze resolutie te doen toekomen aan de Raad en de Commissie.

## TOELICHTING

In dit verslag wordt ingegaan op het gebruik van AI en de impact ervan op de financiëledienstensector en het bijbehorende regelgevingslandschap. De rapporteur doet beleidsaanbevelingen om het gebruik van AI in financiële diensten mogelijk te maken en opheldering te geven over overlapping in de regelgeving. In het verslag komen specifieke aspecten van de financiëledienstensector aan bod. Zaken die onder de bevoegdheid van andere commissies vallen, worden er niet in behandeld.

Volgens de rapporteur is het van cruciaal belang dat het beleidsdebat over AI in financiële diensten aansluit op de werkelijkheid en gericht is op tastbare en plausibele vraagstukken. Zo moet er terdege rekening worden gehouden met het bestaande rechtskader en de praktische realiteit van het gebruik van de technologie in financiële diensten, in plaats van te speculeren over abstracte of theoretische punten van zorg.

Het verslag begint dan ook met een analyse van de inzet van AI in de sector. Daaruit blijkt dat de meeste gebruiksgevallen van AI erop gericht zijn de kosten te verlagen door de activiteiten te stroomlijnen, in plaats van nieuwe inkomstenstromen te genereren. Bij de meeste gebruiksgevallen gaat het eerder om eenvoudige zaken dan om innovatie met een hoog risico, dus kunnen we gerust zeggen dat er voorzichtig wordt omgesprongen met de invoering van AI in de financiële sector. We zijn nog ver verwijderd van een financieel systeem dat wordt gerund door of dat zwaar afhankelijk is van autonome, geautomatiseerde AI-modellen en dat een bedreiging vormt voor de financiële stabiliteit en de belangen van de consument.

Het tegenovergestelde is waar: De sector is zo streng gereguleerd en de fiduciaire verantwoordelijkheid van financiële instellingen staat in een dusdanig hoog aanzien, dat bij het leeuwendeel van de gebruiksgevallen het risico laag is en er een menselijke deskundige bij betrokken is. Desalniettemin heeft de verspreiding en ingebruikneming van AI-technologieën in de financiëledienstensector aanzienlijk potentieel. Daarmee is het namelijk niet alleen mogelijk om de efficiëntie van de sector te verhogen, de klantenservice te verbeteren en het concurrentievermogen van Europese bedrijven te versterken, maar kan ook worden bijgedragen tot een doeltreffendere opsporing van witwassen en fraude.

Aan de inzet van AI in financiële diensten kleven echter wel degelijk risico's. Net als in andere sectoren vormen de gegevenskwaliteit, verklaarbaarheid en de transparantie van AI ook hier een uitdaging. De financiëledienstensector is, met zijn talloze gedetailleerde richtlijnen en verordeningen, echter bij uitstek geschikt om deze risico's het hoofd te bieden. Of het nu banken, verzekeringsondernemingen of vermogensbeheerders betreft: financiële instellingen moeten op grond van de EU-wetgeving inzake financiële diensten beschikken over systemen voor gegevenskwaliteit, de herkomst van de gegevens, datagovernance, operationele weerbaarheid, uitbesteding, modelrisico, concentratierisico's, discriminerende resultaten, enzovoorts, hetgeen een kader biedt voor de inzet en governance van AI. Aangezien AI steeds vaker wordt ingezet in de financiële sector, is het van cruciaal belang deze risico's te blijven monitoren en financiële deskundigen te voorzien van middelen, opleiding en AI-geletterdheid.

Het alternatief is een restrictieve benadering ten aanzien van de inzet van AI in de financiële sector, waarbij nieuwe wetgeving wordt opgesteld uit angst voor de onbekende gevolgen ervan of omdat de status quo vertrouwd aanvoelt. Een dergelijk beleid zou de financiële dienstensector de mogelijkheid ontzeggen om AI te gebruiken. Dit zou uiteindelijk het

concurrentievermogen van de sector, de kwaliteit van de aangeboden diensten en de voordelen voor de consument ondermijnen. Ook zou het negatieve gevolgen hebben voor investeringen in AI-technologieën, aangezien er in de financiëledienstensector het meest wordt uitgegeven aan ICT-diensten en -producten. Dit alternatief is geen optie, gezien de wereldwijde AI-wedloop, de harde geopolitieke realiteit die eraan ten grondslag ligt en het feit dat de EU al achterloopt.

## BIJLAGE: ENTITEITEN WAARVAN OF PERSONEN VAN WIE DE RAPPORTEUR INPUT HEEFT ONTVANGEN

Overeenkomstig artikel 8 van bijlage I bij het Reglement verklaart de rapporteur bij de opstelling van het ontwerpverslag input te hebben ontvangen van de volgende entiteiten of personen:

| Entiteit en/of persoon |
|---|
| Associazione Bancaria Italiana |
| L'Autorité de contrôle prudentiel et de résolution (ACPR), Banque de France |
| BlackRock |
| Bundesverband deutscher Banken e.V. |
| Danske Bank A/S |
| Deutsche Bank AG |
| European Banking Authority (EBA) |
| European Banking Federation |
| European Commission (DG FISMA) |
| European Fund and Asset Management Association (EFAMA) |
| European Insurance and Occupational Pensions Agency (EIOPA) |
| European Securities and Markets Authority (ESMA) |
| Eurofinas |
| Febelfin |
| Fédération bancaire française |
| Finance Denmark |
| Finance Sweden |
| Finance Watch |
| Finansförbundet (Financial Sector Union of Sweden) |
| Finansinspektionen (Financial Supervisory Authority, Sweden) |
| Finanssiala ry - Finance Finland |
| GDV - German Insurance Association |
| Insurance Europe |
| Klarna Bank AB |
| Mastercard Europe |
| Mistral AI |
| Nordea Bank Abp |
| OpenAI OpCo, LLC |
| Rabobank |
| Salesforce Inc. |
| Skandinaviska Enskilda Banken AB (publ) |
| Société Générale |
| Stripe, Inc. |
| Svenska Handelsbanken AB |
| Svensk Försäkring (Insurance Sweden) |
| Swedish Financial Technology Association |
| Swedbank AB (publ) |
| The Alan Turing Institute |

| |
|---|
| Trygg-Hansa |

De bovenstaande lijst is opgesteld onder de exclusieve verantwoordelijkheid van de rapporteur.

Wanneer natuurlijke personen in de lijst worden geïdentificeerd aan de hand van hun naam en/of functie verklaart de rapporteur aan de betrokken natuurlijke personen privacyverklaring nr. 484 van het Europees Parlement (https://www.europarl.europa.eu/data-protect/index.do) te hebben verstrekt waarin de toepasselijke voorwaarden voor de verwerking van hun persoonsgegevens en de hiermee verbonden rechten worden toegelicht.